

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Шифр та назва спеціальності	051 Економіка
Назва освітньо-професійної програми	Цифрова економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Публічного управління та цифрової економіки
Статус навчальної дисципліни	ОК-7 ОПП «Цифрова економіка»
Форма навчання	Денна

Викладачі

Кораблінова Ірина Анатоліївна
korablinova.irin@gmail.com

Доцент кафедри публічного управління та цифрової економіки, кандидат економічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни

«Економічна теорія» – це фундаментальна світоглядна дисципліна, предметом вивчення якої є система економічних відносин, які складаються у процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання благ. Сучасний курс з економічної теорії включає також теоретико-прикладні аспекти поведінки економічних суб'єктів на різних рівнях аналізу економіки у контексті вирішення проблеми ефективного використання обмежених ресурсів з метою задоволення індивідуальних та суспільних потреб. Викладання дисципліни «Економічна теорія» спрямовано на формування логіки економічного мислення і економічної культури, навчання базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів та явищ; сприяння розвитку компетенцій приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних

	з майбутньою практичною діяльністю; розкриття здібностей самостійного відстеження тенденцій розвитку економіки, аналізу інформаційних потоків та розуміння природи змін у діловому середовищі; вивчення нових явищ і процесів у сучасній економіці. Здобувачі отримують необхідний комплекс економічних знань, необхідних для прийняття рішень в їх професійній діяльності. Формування навичок критичного, абстрактного, стратегічного мислення, розуміння логіки економічного розвитку суспільства, особливостей функціонування економічних систем, є необхідною базою для засвоєння переважної частини освітніх компонент ОПП «Цифрова економіка».
Мета дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є сформування розуміння об'єктивних законів функціонування та розвитку системи економічних відносин; вивчення базового понятійно-категоріального апарату економічних наук; формування у майбутніх фахівців сучасного економічного мислення, розширення світогляду про особливості економічного життя на різних етапах розвитку суспільства; вироблення вмінь і навичок самостійного спостереження за змінами економічних явищ та процесів у реальній дійсності; формування системи теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для прийняття господарських рішень в умовах обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності (ЗК): ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
Результати навчання	ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 7 кредитів ЄКТС (210 годин). Для денної форми навчання: лекції – 44 години, практичні заняття – 32 години, самостійна робота – 134 години.
Форма підсумкового контролю	Екзамен (1 семестр); Курсова робота, екзамен (2 семестр)
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1-му та 2-му семестрах

Програма дисципліни

Тема 1	<p>Тема 1. Вступ в аналіз економічних явищ та процесів.</p> <p>Тема 1.1. Загальна методологія суспільних наук. Інформаційне забезпечення аналізу сучасних економічних явищ та процесів. Тема 1.2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Тема 1.3. Економічна система суспільства. Тема 1.4. Основи історії економіки та економічних вчень.</p>
Тема 2	<p>Тема 2. Основи економічної теорії: політекономія.</p> <p>Тема 2.1. Загальні положення, предмет і метод економічної теорії. Тема 2.2. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар та його властивості. Сутність та функції грошей. Тема 2.3. Перетворення грошей в капітал. Виробництво додаткової вартості. Капітал та додаткова вартість. Тема 2.4. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Закон капіталістичного нагромадження. Капітал і наймана праця. Тема 2.5. Кругообіг капіталу. Обіг капіталу. Прибуток та його розподіл. Утворення середньої норми прибутку та ціни виробництва. Тема 2.6. Форми, особливості і тенденції розвитку капіталу.</p>
Тема 3	<p>Тема 3. Основи мікроекономіки та макроекономіки.</p> <p>Тема 3.1. Предмет, метод та інформаційна база вивчення мікроекономіки. Тема 3.2. Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок. Тема 3.3. Ринок. Типи ринкових структур. Мікроекономічний аналіз поведінки економічних суб'єктів на ринках різних типів. Тема 3.4. Предмет, метод та інформаційна база вивчення макроекономіки. Основні макроекономічні показники. Тема 3.5. Макроекономічний аналіз ринків товарів та послуг, ринку праці та ринку грошей. Тема 3.6. Макроекономічна динаміка та нестабільність економічного розвитку. Економічна політика держави.</p>
Тема 4	<p>Тема 4. Основи вивчення закономірностей і тенденцій розвитку світової економіки.</p> <p>Тема 4.1. Сутність, структура та умови формування світового господарства. Тема 4.2. Світове господарство та міжнародна мобільність факторів виробництва. Тема 4.3. Світові ринки, особливості і тенденції їх розвитку. Тема 4.4. Інтеграція та транснаціоналізація світової економіки. Сучасний етап розвитку економіки та суспільства у світі та Україні.</p>

Список рекомендованих джерел

1. Економіка: базовий курс: навчальний посібник [6-те вид., переробл. і доп.] / Ю. Є. Петруня, А. О. Задоя А.О. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 265 с.
2. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
3. Мікроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, О.А. Задоя. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 148 с.
4. Макроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с.
5. Міжнародна економіка: підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка» / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко, Б. С. Серебренніков, Т. В. Сакалош. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. 533 с.
6. Історія економіки та економічної думки: підручник / В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай Т.В; за ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання. 775 с.
7. Історія економіки та економічної думки: навч.-метод. комплекс для студентів економічних спеціальностей освітнього рівня «Бакалавр» / Упорядники В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай, А.О. Маслов, І.В. Назаров, О.П. Нестеренко. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2018. 168 с.
8. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) (2020): у 2-х ч.. Ч. 1: Історія економіки та економічної думки, політекономія: навч. посіб.; за ред. М.М. Теліщука. Університет ДФС України. Ірпінь. 544 с.
9. Економічна теорія: політична економія: навчальний посібник / За заг. ред. М. І. Зверякова. Одеса: Атлант, 2014. 338 с.
10. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 9-те вид. К.: Знання, 2014. 710 с.
11. Сучасні економічні системи: метод. вказівки / О.В. Горняк. Одеса, 2019. 48 с.
12. Сучасні економічні теорії: навчальний посібник / П.П. Несененко, О.А. Артеменко, О.Є. Патлатой. Одеса: ОНЕУ, 2017. 326 с.

Інформація про консультації

Згідно графіку у 1-му та 2-му семестрах

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D	Задовільно			
60-63	E				

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання	<i>за 100-бальною шкалою</i> і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати захисту курсової роботи та іспиту – до 40 балів.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика опанування дисципліни

Політика щодо відвідування та проведення занять. Під час лекцій та практичних занять використовуються різноманітні інтерактивні технології навчання, які допомагають не тільки засвоїти теми курсу, а й розвинути навички критичного мислення, уміння працювати з інформацією, під час групових дискусій та виконання завдань розвинути комунікативні навички, навички співпраці, адаптації тощо. Крім того, для підвищення ефективності навчання на заняттях застосовуються змішані форми, наприклад, метод перевернутого класу, навчання інших студентів у групі і т.ін. Такий підхід до занять передбачає обов'язкову присутність. Важливо розуміти, що через відсутність на занятті можна втратити логіку, якою пов'язані всі теми курсу. Про це лектор попереджає на вступній лекції, де відбувається знайомство зі структурно-логічною схемою курсу. Тож, бажано, навіть, якщо була поважна причина відсутності, відвідати консультацію та з викладачем обговорити проблемні питання теми або низки тем через розбір «скрізних» питань, виконати поточні домашні завдання, які необхідні для закріплення знань та формування теоретичного фундаменту.

Під час вивчення дисципліни «Економічна теорія» можна використовувати не тільки рекомендовану літературу, а й різні бібліотечно-інформаційні ресурси для розширення уявлення про ті чи інші економічні явища і процеси, які висвітлюються вченими-економістами з позицій різних наукових шкіл й підходів. Мобільні пристрої під час проведення занять дозволяється використовувати лише для навчальних цілей.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі Положення про академічну доброчесність в ДУІТЗ. Усі види письмових робіт повинні бути написані студентом самостійно та мати високий рівень оригінальності.

Політика щодо оцінювання успішності. Результати підсумкового контролю успішності навчання оцінюються за 100-бальною шкалою та перераховуються в оцінки академічної успішності за шкалою ECTS/національною шкалою.

Курсова робота оцінюється окремо як твір, де при перевірці враховуються такі критерії як самостійність, оригінальність, достовірність, логічна повнота й завершеність викладу. Курсова робота виконується студентом самостійно у відповідності до методичних рекомендацій та надається на кафедру для перевірки. Курсова робота реєструється у спеціальному журналі фахівцем кафедри та передається на перевірку викладачеві. Після перевірки проводиться захист курсової роботи у формі співбесіди.

Загальна оцінка з дисципліни – максимум 100 балів. У випадку отримання менше 60 балів, здобувач обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Умови зарахування пропущених занять. Здобувач, який не з'явився на іспит або не був допущений на момент його проведення, має право повторно його пройти у визначені викладачем терміни під час консультацій/ відпрацювань.

Інші умови: Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle, за посиланням <https://e-learning.suitt.edu.ua/>